

ORDIN

privind înființarea și organizarea programelor universitare de master didactic

Având în vedere prevederile

- art. 154, art. 236, art. 237, art. 238, art. 239, art. 248 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

- art. 9, alin (5) – (12) din Legea privind organizarea studiilor universitare, nr.288/2004, cu modificările și completările ulterioare,

- Ordinului nr. 3850/2017 din 2 mai 2017 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, cu modificările și completările ulterioare,

- Ordinului nr. 5485/2011 din 29 septembrie 2011 pentru aprobarea Metodologiei privind constituirea corpului profesorilor mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice,

- Hotărârii Guvernului nr. 327/2020 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2020-2021,

În temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

Ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin:

Art. 1 Se aprobă metodologia pentru înființarea și organizarea programelor de master didactic, prevăzută în anexa nr. I care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2 Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (denumită în continuare A.R.A.C.I.S.) poate utiliza anexa nr. I în elaborarea documentației specifice evaluării externe a programelor de studii universitare de master didactic.

Art. 3 Universitățile care vor organiza, în anul universitar 2020-2021, programe de studii universitare de master didactic, la forma de învățământ cu frecvență, pe locuri finanțate de la bugetul de stat, sunt prevăzute în anexa nr. II la prezentul ordin. Acestea vor depune dosarele pentru evaluare în vederea acreditării la A.R.A.C.I.S. în cel mult 45 zile calendaristice de la data publicării prezentului ordin.

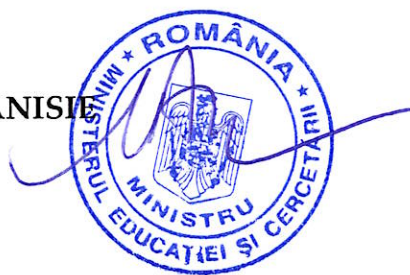
Art.4 La intrarea în vigoare a prezentului ordin, orice prevedere contrară se abrogă.

Art. 5 Direcția generală învățământ universitar, Direcția generală învățământ preuniversitar, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, A.R.A.C.I.S., universitățile și inspectoratele școlare județene/al municipiului București duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 6 Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

MINISTRU,

MONICA CRISTINA ANISIA

București

Nr. 4524 data 12-06 2020

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT UNIVERSITAR
DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

Nr. 183/DGIU/04.06.2020

APROBAT,

SECRETAR DE STAT

Luminița Rodica BARCARI

SECRETAR DE STAT

Gigel PARASCHIV

REFERAT DE APROBARE

Având în vedere prevederile:

- art. 154, art. 236, art. 237, art. 238, art. 239, art. 248 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

- art. 9, alin (5) – (12) din Legea privind organizarea studiilor universitare, nr.288/2004, cu modificările și completările ulterioare,

- Ordinului nr. 3850/2017 din 2 mai 2017 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, cu modificările și completările ulterioare,

- Ordinului nr. 5485/2011 din 29 septembrie 2011 pentru aprobarea Metodologiei privind constituirea corpului profesorilor mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice,

- Ordinului nr. 4476/2016 din 6 iulie 2016 privind aprobarea standardelor profesionale de formare continuă pentru funcția didactică de predare profesor din învățământul preuniversitar, pe niveluri de învățământ - preșcolar, primar, gimnazial și liceal - și pe etape de dezvoltare profesională din cariera didactică - gradul didactic II, gradul didactic I, formare continuă o dată la 5 ani,

- Hotărârii Guvernului nr. 327/2020 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2020-2021,

În temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

Luând în considerare

- documentele naționale (Raport privind starea învățământului, România educată. Profesionalizarea carierei didactice), dar și cele internaționale realizate de OCDE sau Banca Mondială ("Monitorul Educației și Formării 2019", Studiul Internațional privind Procesul de Predare-Învățare inițiat de OCDE și publicat în iunie 2019 "Profesorii și conducătorii școlilor ca persoane care învață pe tot parcursul vieții" (Teachers and School Leaders as Lifelong Learners, vol. 1), "Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației", România 2017), care relevă nevoia unei actualizări permanente a competențelor profesionale ale cadrelor didactice, creșterea competențelor transversale, cu accent pe formarea competențelor precum creativitatea, comunicarea, colaborarea, gândirea critică, abilitatea de a lua decizii, negocierea, scrierea de proiecte, rezolvarea de probleme,

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

organizare, determinare și perseverență, creșterea atractivității carierei didactice, toate acestea fiind necesare îmbunătățirii nivelului de pregătire al elevilor și creșterea rezultatelor la evaluările naționale.

- importanța celor trei principii majore: educația bazată pe cercetare, educația bazată pe practica pedagogică și dobândirea unei specializări secundare, principii care contribuie la educarea profesorilor către gândirea independentă, către luarea unor decizii bazate pe dovezi concrete ale eficienței strategiilor educative abordate, către definirea unei personalități mature, capabile să ofere elevilor atât un mentorat academic, cât și un sprijin emoțional.

- faptul că introducerea specializării secundare răspunde cerinței de predare interdisciplinară atât de necesară școlii noastre, cât și nevoii concrete de organizare a predării la nivelul instituției școlare;

- faptul că planul-cadru propus oferă o perspectivă originală, actuală și corelată cu tendințele internaționale privind formarea inițială a profesorilor, aducând în prim plan nevoile de formare specifice contextului românesc.

Propunem emiterea Ordinului privind înființarea și organizarea programelor universitare de master didactic.

Cu deosebită considerație,

Director general,
DGIU

Daniela Vasilica BURGHILĂ

Director general,
DGIP

Daniela Elisabeta BOGDAN

Director,
DMPU

Elena Jarina VILCEA

Director,
DFC

Anca-Denisa PETRACHE

Metodologia pentru înființarea și organizarea programelor de master didactic

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1 Înființarea și organizarea programelor de master didactic se desfășoară în temeiul Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2

(1) Programul de studii de master didactic cu durata de doi ani pregătește cadre didactice pentru disciplinele prevăzute în planurile-cadru din învățământul preuniversitar și vizează următoarele competențe didactice ale absolvenților:

- a) transferul procedurilor specifice domeniului de cunoaștere studiat la nivelul licenței într-o metodologie didactică relevantă pentru disciplina școlară respectivă;
- b) identificarea problemelor în învățare/predare/evaluare la nivelul grupurilor de elevi și proiectarea de soluții pentru rezolvarea acestora;
- c) aplicarea de proiecte de cercetare la nivelul clasei/școlii pentru optimizarea procesului didactic și dezvoltarea competențelor metacognitive;
- d) comunicarea experiențelor de cercetare/învățare către diferiți parteneri în cadrul comunității educaționale;
- e) angajarea în activități de promovare a unor practici și experiențe didactice cu impact social și etic, în perspectivă mono- și transdisciplinară.

(2) Programul de studii de master didactic se adresează absolvenților cu diplomă de licență sau echivalentă, care doresc să se orienteze către cariera didactică.

(3) absolvenții cu diplomă de licență sau echivalentă se pot înscrie la masterul didactic din același domeniu fundamental, corespunzător specializării dobândite prin studiile de licență.

(4) Admiterea studenților în programul de studii de master didactic se realizează pe numărul de locuri alocat cu finanțare de la bugetul de stat aprobat de Ministerul Educației și Cercetării (MEC) și pe locuri cu taxă. Modalitatea de selecție a candidaților se face conform metodologiilor proprii instituțiilor de învățământ superior elaborate în baza Metodologiei – cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat, și poate include o varietate de instrumente de evaluare dintre următoarele: media de la studiile de licență, scrisoare de intenție, eseu argumentativ pe o temă legată de școală, interviu, probe practice, probe de evaluare a unor competențe specifice (necesare pentru a lucra în învățământul primar și preșcolar).

astfel încât să se asigure selecția unor studenți cu potențial și cu motivație ridicată pentru cariera didactică.

Art. 3

(1) Universitățile interesate în organizarea unor programe de studii de master didactic vor solicita MEC aprobarea pentru fiecare program de master didactic, conform art. 237 alin.

(1) și art. 238 alin. (2) și (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Aprobarea MEC va fi acordată pe baza unui dosar care cuprinde oferta educațională propusă, conform prezentei metodologii.

(3) Aprobarea MEC, pentru universitățile care vor organiza în anul universitar 2020-2021 programe de studii de master didactic la forma de învățământ cu frecvență, pe locuri finanțate de la bugetul de stat, o constituie anexa nr. II la prezentul ordin.

(4) În termen de 20 de zile calendaristice de la data publicării prezentului ordin, ARACIS va adapta standardele specifice de calitate privind evaluarea programelor de studii universitare tip master didactic în conformitate cu cerințele cuprinse în prezenta metodologie.

(5) O universitate poate propune programe de studii universitare de master didactic pentru unul sau mai multe domenii de licență pentru care deține acreditare, în funcție de capacitatea instituțională, de eficacitatea educațională și de managementul calității resurselor umane și materiale de care dispune, pentru a asigura o formare de calitate.

(6) În procesul de evaluare a domeniilor de master didactic, A.R.A.C.I.S. va solicita evaluarea a cel puțin unui program de studii de master didactic, în cazul în care universitatea dorește organizarea unor astfel de programe în domeniul respectiv.

Art. 4

(1) Universitățile care au primit aprobarea din partea MEC cu privire la oferta educațională propusă vor putea solicita acreditarea domeniului de master didactic conform Metodologiei de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior, programelor/domeniilor de studii universitare de către A.R.A.C.I.S.

(2) Pentru anul universitar 2020-2021, instituțiile vor solicita evaluarea în cel mult 45 zile calendaristice de la data publicării prezentului ordin.

(3) Domeniile de master didactic acreditate vor fi evaluate periodic, conform reglementărilor legale în vigoare.

CAPITOLUL II

Cadrul curricular al programului de studii de master didactic pentru o singură specializare

Art. 5

(1) Masterul didactic va fi organizat pe baza planului-cadru care reflectă nevoile specifice ale diverselor grupuri-țintă de studenți ce urmează să devină profesori, specialiști într-un anumit domeniu. Competențele de specialitate vor fi formate în cadrul masterului didactic corespunzător specializărilor din domeniul fundamental aferent domeniului înscris pe diploma de licență sau echivalentă, inclusiv pentru învățământul primar și preșcolar.

(2) În stabilirea planurilor de învățământ, facultățile/departamentele organizatoare ale unui program de master trebuie să aibă în vedere raportarea la nevoile profesorului în societatea actuală și la exigențele acestei societăți față de sistemul educațional. Pentru aceasta, planul de învățământ se structurează pe baza unor categorii de discipline care vizează pregătirea de specialitate și cultura funcțională necesară unei integrări competente pe piața muncii.

(3) Structura planului-cadru al programului de master didactic este prevăzută în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezenta metodologie.

(4) Planul-cadru oferă o suită de opțiuni la nivelul cursurilor și al seminarelor aferente acestora.

(5) Planul-cadru poate fi structurat în sistem modular, astfel încât să ofere oportunități privind:

- implicarea în evoluția procesului didactic la clasă, într-o perioadă continuă;
- participarea la stagii în străinătate, prin programe de mobilitate.

(6) Pentru Modulul specializare secundară, disciplinele de specialitate vor fi organizate în semestrele I, II și III, conform Planului – cadru și vor avea o distribuție echilibrată atât din punct de vedere al formei de evaluare, al numărului de credite alocate, cât și al numărului de ore, pentru a asigura respectarea condiției obținerii celor minimum 90 de credite transferabile aferente acestui modul.

Art. 6 Reperele curriculare din aria psihopedagogică pe baza cărora sunt dezvoltate competențe ale absolventului de master se regăsesc în cadrul tematicii recomandate, în anexa nr. 2 la prezenta metodologie.

Art. 7

(1) Programul de studii universitare de master didactic se finalizează printr-o lucrare de disertație.

(2) Lucrarea de disertație presupune realizarea unui proiect de cercetare educațională vizând disciplina/disciplinele pe care viitorul absolvent urmează să le predea. Proiectul de cercetare constituie un reper de învățare, va reflecta structura activităților de cercetare și activităților de predare – învățare - evaluare în unități de învățământ preuniversitar și o formă de evaluare a studenților.

(3) Criteriile pentru evaluarea proiectelor studenților sunt următoarele:

- a) argumentare coerentă și clară a opțiunii pentru tema propusă ;
- b) ipoteză clară și testabilă;
- c) existența unei selecții adecvate a instrumentelor de cercetare;
- d) plan de acțiune realist, propus și implementat de student ;
- e) rezultate concludente care să dovedească implementarea cercetării;
- f) formularea de concluzii pertinente, susținute de datele de cercetare obținute.

Art. 8 Pe parcursul studiilor, studenții alcătuiesc un portofoliu didactic, care conține rezultate ale activităților practice, derulate în contextul diverselor discipline din planul-cadru și care va constitui o parte a mediei la evaluările aferente fiecărei discipline. Pentru transparență și schimbul de practici se recomandă alcătuirea acestui portofoliu on-line, pe platforma de e-learning a universității.

CAPITOLUL III

Reglementări privind programul de studii de master didactic pentru dublă specializare

Art. 9 Disciplina de specialitate principală este consacrată reluării și aprofundării conținuturilor și dezvoltării competențelor specifice acelor discipline / domenii parcurse în cadrul programului de licență și care corespund capitolelor / temelor / unităților de învățare care fac parte din programa disciplinei de studiu respective, predate la nivel liceal.

Art. 10

(1) Absolvenții cu diplomă de licență sau echivalentă pot opta pentru obținerea dublei specializări.

(2) Pentru a obține cea de-a doua specializare, aceasta va fi aleasă din domeniul fundamental aferent domeniului înscris pe diploma de licență sau echivalenta. Domeniile fundamentale sunt: matematică și științele naturii, științe ingineresti, științe biologice și biomedicale, științe sociale, științe umaniste și arte, știința sportului și educației fizice.

(3) Pentru a obține o dublă specializare didactică, absolvenții studiilor de licență trebuie să facă dovada că:

a) dețin minimum 90 de credite transferabile în domeniul de licență pentru cea de-a doua specializare; sau

b) urmează, în paralel cu studiile la masterul didactic corespunzător specializării de la licență, un modul de minimum 90 de credite transferabile care atestă obținerea de competențe specifice pentru cea de-a doua disciplină de studiu din domeniul fundamental aferent specializării înscrise pe diploma de licență sau echivalentă.

(4) Modulul de minimum 90 de credite transferabile menționat la alin. (3) lit. b) va conține cursuri, lucrări de laborator (acolo unde este cazul) și seminarii destinate în mod specific acestei specializări.

(5) Sunt exceptați de la prevederile alin. (3) studenții care au absolvit cu diplomă de licență sau echivalentă, limba română și o limbă străină sau două limbi străine. Aceștia vor obține diploma de master didactic pentru ambele limbi, cu condiția obținerii celor 120 de credite aferente programului de studii de master didactic.

(6) În condițiile dublei specializări, absolventul va prezenta o singură lucrare de disertație care vizează, la nivelul ipotezei formulate, ambele specializări.

(7) Absolventul primește o singură diplomă, care atestă competențele didactice și pentru cea de-a doua specializare și care îi conferă dreptul de a preda respectivele discipline de studiu.

(8) Cursurile, seminarele și lucrările de laborator (acolo unde este cazul) din cadrul specializării secundare vor fi alese, din structura programelor de studii de licență și/sau masterat, astfel încât să se asigure pregătirea generală în domeniu, insistându-se pe disciplinele și tematicile aferente acestora.

CAPITOLUL IV

Organizarea programului de master didactic

Art. 11

(1) Masterul didactic se organizează numai în cadrul universităților care, potrivit reglementărilor în vigoare, sunt abilitate pentru a organiza studii universitare de master.

(2) Masterul didactic se poate organiza în universități, în parteneriat între departamentele/facultățile de profil și structuri instituționale (departamente/facultăți) cu profil psihopedagogic.

(3) O universitate poate organiza programul de studii de master didactic pentru unul sau mai multe domenii de licență.

(4) Mecanismul de selecție a universităților care beneficiază de finanțare de la MEC pentru programe de master didactic are în vedere următoarele criterii:

a) existența unei baze materiale corelate cu numărul de studenți previzionați la masterul didactic;

- b) existența unor cadre didactice, titulare sau angajate prin colaborare, calificate pentru a preda disciplinele din planul de învățământ al masterului;
- c) experiență de cercetare didactică relevantă demonstrată prin publicații cotate în baze de date internaționale;
- d) existența unui sistem de valorificare a cercetării didactice derulate de studenți prin intermediul unor publicații recunoscute;
- e) existența unor contracte, încheiate cu unități de învățământ preuniversitar, cu statut de *școli de aplicație*.

Art. 12

(1) În vederea implementării optime a programului de studii de master didactic, universitățile care ofertează și implementează programul stabilesc relații de colaborare și cooperare, pe baza unor protocoale/contracte, cu: alte universități, unități de învățământ și instituții din sistemul de învățământ preuniversitar, MEC, autorități locale, mediul de afaceri, organizații neguvernamentale etc.

(2) Structurile instituționale (universități/facultăți/departamente) care implementează programul de studii de master didactic au următoarele responsabilități:

a) să asigure resursele materiale și umane pentru buna derulare a programului, pentru fiecare dintre modulele implementate;

b) să încurajeze cercetarea didactică prin facilitarea accesului la publicații și prin participarea la conferințe/proiecte, rețele internaționale de experți;

c) să aplice planul-cadru propus la nivel central;

d) să sprijine studenții în selectarea opțiunilor din structura planului-cadru de învățământ, pentru a răspunde nevoilor de învățare ale acestora;

e) să propună discipline opționale proprii, respectiv discipline facultative proprii în segmentele de plan – cadru de învățământ unde există mențiunea discipline opționale, respectiv discipline facultative - în funcție de aspirațiile studenților și în condițiile în care noile discipline concură la formarea competențelor didactice enumerate în cap. I;

f) să dezvolte colaborarea cu școlile de aplicație cu care au încheiat contracte și să gestioneze activitățile de cercetare în parteneriat, denunțând contractele în cazul în care unitatea de învățământ preuniversitar sau profesorii mentori angajați ai acesteia nu respectă obligațiile asumate prin contract și nu asigură servicii educaționale de calitate;

g) să faciliteze încheierea de parteneriate educaționale cu reprezentanți ai mediului de afaceri, ai instituțiilor culturale, ai institutelor de cercetare, ai autorităților locale și ai organizațiilor nonguvernamentale, pentru a extinde cercetările în funcție de nevoile reale ale comunităților locale.

(3) În vederea realizării pregătirii practice de tip *practică pedagogică* din cadrul programului de studii universitare de master didactic se constituie o rețea de unități de învățământ preuniversitar, denumite în continuare *școli de aplicație*.

(4) Școala de aplicație este o unitate de învățământ preuniversitar, selectată de către universitate, pe baza criteriilor specifice proprii, din rețeaua permanentă a unităților de învățământ preuniversitar-școli de aplicație, pentru organizarea și desfășurarea practicii pedagogice.

(5) Universitățile care ofertează programul de studii de master didactic vor avea în vedere, la selecția școlilor de aplicație, asigurarea de contexte practice diverse : diferite niveluri de învățământ, diferite tipuri de comunități școlare (rural-urban, centru-periferie), alternative educaționale recunoscute de M.E.C. și diverse modalități de organizare a procesului de învățământ (învățământ simultan, școlarizarea în grupe/clase în spitale, inclusiv învățare la distanță, în sistem on-line).

(6) Pentru selecția școlilor de aplicație se va avea în vedere ca în școala respectivă să existe profesori mentori și/sau profesori cu experiență didactică și cu activitate metodică.

(7) Pentru asigurarea resurselor materiale necesare organizării și desfășurării practicii pedagogice, în procesul de selecție a școlilor de aplicație, universitățile vor urmări ca unitățile de învățământ selectate să aibă niveluri de dotare și de accesibilitate a mijloacelor educaționale.

(8) Procedura de selecție a profesorilor din școlile de aplicație care vor activa în calitate de profesor-mentor în programul de master didactic este realizată de către unitatea de învățământ și respectă criteriile precizate în contractul încheiat cu universitatea, formulate în temeiul metodologiei aprobate prin ordin al ministrului.

(9) În cadrul școlii de aplicație va fi selectat un număr adecvat de profesori-mentori care să asigure derularea de activități practice de calitate, repartizându-se cel mult 10 studenți la un profesor - mentor.

(10) Condițiile de organizare și desfășurare a practicii pedagogice pentru studenți sunt precizate în contractul încheiat între universitate și unitatea de învățământ-școală de aplicație. Contractul va avea avizul inspectoratului școlar județean/al municipiului București.

(11) Pentru a preda didactica specialității, cadrele didactice care dețin titlul științific de doctor trebuie să facă dovada îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:

a) au absolvit programe de formare inițială în domeniul specialității;

b) au experiență în predarea didacticii și/sau formare inițială sau continuă în domeniul științelor educației, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:

b.1) formare inițială în domeniul științelor educației; sau

b.2) formare continuă în domeniul științelor educației/didacticii specialității prin programe certificate conform reglementărilor în vigoare; sau

b.3) minimum 3 ani experiență de predare a didacticii specialității în sistemul de învățământ universitar.

CAPITOLUL V

Parteneriate de învățare-cercetare

Art. 13

(1) Pentru a asigura adecvarea formării în cadrul masterului didactic la problemele reale ale școlii, învățarea și cercetarea didactică se derulează în parteneriat, respectiv profesor din mediul academic (tutore) - student - profesor din școala de aplicație (profesor mentor).

(2) Pregătirea practică din cadrul masterului didactic se măsoară în ore de practică, se realizează ca practică pedagogică la discipline de studiu cuprinse în planul-cadru de învățământ și include:

- a) observarea unor activități didactice/extrașcolare/de consiliere;
- b) predarea asistată de un profesor mentor sau predare la clasă, în echipă cu un coleg, în școala de aplicație, sau prin joc de rol, în cadrul orelor de la universitate;
- c) discuții cu caracter didactic, în școala de aplicație, înainte/după orele observate/predate la clasă;
- d) proiecte dezvoltate ca urmare a unor teme de curs și derulate în școală;
- e) prezentări în cadrul comisiilor metodice și al unor sesiuni științifice la nivel de universitate.

(3) Planul-cadru de învățământ prevede tutoriale de practică, ce constituie o punte de legătură între curriculumul universitar și activitatea didactică din școală. Tutorialele de practică pedagogică sunt livrate de cadre didactice din universitate (tutori) sau de mentori sau în echipă (mentor-tutor) și vizează modalități prin care diferite teme solicitate la diverse discipline din cadrul programului de master pot fi derulate în școală. Totodată, planul-cadru de învățământ include și tutoriale de cercetare, care reprezintă o pregătire desfășurată pe parcursul programului în vederea structurării, aplicării și prezentării cercetării didactice care face obiectul disertației.

(4) Parteneriatul universitate-școală de aplicație presupune:

- a) invitarea școlii de aplicație la seminare și conferințe pe teme de didactică, organizate de universitate;
- b) dialogul activ între profesorii din învățământul universitar și profesorii mentori, fiind încurajate activități comune;
- c) realizarea unor cercetări comune între tutorii din universitate și profesorii mentori din școlile de aplicație;
- d) obligația profesorilor mentori de a sprijini cercetările studenților.

(5) În situația în care studenții doresc să lucreze cu alți profesori mentori decât cei din școlile de aplicație trebuie să adreseze o cerere care va fi analizată în cadrul universității, la nivelul structurii instituționale în care se organizează respectivul program de master.

Art. 14

(1) Pregătirea practică din cadrul masterului didactic se poate derula și sub forma unui stagiu internațional, în cadrul unui program al Uniunii Europene - componenta dedicată formării inițiale a profesorilor - perioadă care este certificată prin documentul Europass Mobilitate.

(2) Studenții care beneficiază de stagii în străinătate prin programe de mobilitate vor fi degrevați de activitățile corespondente din curriculumul masterului didactic, prin recunoașterea creditelor transferabile obținute prin activități prestate în cadrul mobilității.

Art. 15 Programul de master didactic poate fi urmat în regim de subvenție de la bugetul de stat sau în regim cu taxă.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 16 Creditele obținute la modulul de pregătire psihopedagogică de nivelul I pot fi recunoscute în baza hotărârilor senatului universitar în cazul continuării studiilor la masterul didactic.

Art. 17 Absolvenții masterului didactic pot continua cercetările în domeniul didacticii prin înscrierea la studii universitare de doctorat.

Art. 18 Calificările obținute prin masterul didactic se înscriu în Registrul național al calificărilor din învățământul superior.

**Instituțiile de învățământ superior care organizează master didactic, pe locuri
subvenționate de la bugetul de stat, în anul universitar 2020-2021**

1. UNIVERSITATEA POLITEHNICA DIN BUCUREȘTI – 50 locuri
2. UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI – 50 locuri
3. ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI – 50 locuri
4. UNIVERSITATEA "BABEȘ-BOLYAI" DIN CLUJ-NAPOCA – 50 locuri
5. UNIVERSITATEA "OVIDIUS" DIN CONSTANȚA – 50 locuri
6. UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA – 50 locuri
7. UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA" DIN IAȘI – 50 locuri
8. UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA – 50 locuri

Anexa 1 la metodologie – Plan-cadru de învățământ – MASTER DIDACTIC – semestrul al II-lea

Anexă I la metodologie – Planul-căruu de învățare – Școala nr. 11

Nr. crt	Denumirea disciplinei	Tipul discipline i	Codul disciplinei	Tipul de activitate didactică			Forma de evaluare	Nr. de credite
				C	S	L		
Discipline obligatorii								
1	Designul instruirii și teoriile învățării	PP	DITI	2	1		examen	5
2	Managementul clasei	PP	MCE	1	1		examen	3
3	Didactica de specialitate (principală)	SS	DSP	2	2		examen	6
4	Practică pedagogică II (specialitate)	DM	PPR2			8	colocviu	10
5	Cercetare educațională I (cercetare observațională de teren, studii de caz etc.)	PP & DM	CE2	1		1	examen	3
	Total discipline obligatorii				19		4E+1C	27
Discipline opționale								
6	Disciplină opțională psihopedagogică/ de specialitate la latitudinea universității (cu centrare pe domeniile transversale de competență).	PP/SS	DOPP/DDT ...		2		colocviu	3
	Total discipline opționale				2		1C	3
	Total general 1				21		4E+2C	30
Discipline facultative								
(-)	Discipline facultative la latitudinea universității, centrate pe domeniile transversale de competență (peste cele 30 credite obligatorii)	SS	DF_DDT...	-	-	-	colocviu	-
	Total discipline facultative				(-)		(-)	-
	Total general 2				21(-)		4E+2C (-)	30 (-)
Discipline facultative (Modul specializare secundară)								
1	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS 7	2	2		examen	.....
2	Practică pedagogică (specializare secundară)	DM	PPS1			4	colocviu	7
3	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS5	2	1		colocviu	.....
4	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS6	2	2		examen	.....
	Total discipline facultative (Modul specializare secundară)				15		2E+2C	30
	TOTAL MASTER DIDACTIC (specializare principală și secundară)				36 (-)		6E+4C (-)	60 (-)

¹⁾ activitățile aplicative pot fi de tipul laborator/seminar, în raport cu specificul domeniului de master

PP- disciplina din profilul psihopedagogic;

DM - disciplină de profil didactic și metodică;

SS - disciplină de specialitate (poate fi disciplină de aprofundare/cunoaștere avansată, respectiv de sinteză);

SSP-disciplină de specialitate principală; SSS-disciplină de specialitate secundară

Anexa 1 la metodologie – Plan-cadru de învățământ - MASTER DIDACTIC - semestrul I

Nr. crt	Denumirea disciplinei	Tipul discipline i	Codul disciplinei	Tipul de activitate didactică			Forma de evaluare	Nr. de credite
				C	S	L		
Discipline obligatorii								
1	Pedagogie: teorii și practici	PP	PTP	2	1		examen	5
2	Psihologia educației	PP	PGDU	2	2		examen	6
3	Curriculum școlar și dezvoltare curriculară	PP	CȘDC	1	1		examen	3
4	etică și integritate academică	DC	EIA	1			colocviu	2
5	Disciplină de specialitate (specializare principală) ¹⁾	SS	SSP	2	2		examen	6
6	Practică pedagogică I (pedagogie)	PP	PPR1			6	colocviu	8
	Total discipline obligatorii			20			4E+2C	30
Discipline facultative								
(-)	Discipline facultative la latitudinea universității, centrate pe domeniile transversale de competență (peste cele 30 credite obligatorii)	SS	DF_DDT...	-			colocviu	-
	Total discipline facultative			(-)			(-)	-
	TOTAL GENERAL 1			20(-)			4E+2C (-)	30 (-)

Discipline facultative (Modul specializare secundară)								
1	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS1	2	1		colocviu	....
2	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS2	2	1		colocviu	.....
3	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS3	2	2		examen	.....
4	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS4	2	2		examen	.....
	Total discipline facultative (modul specializare secundară)			14			2E+2C	30

TOTAL MASTER DIDACTIC (specializare principală și secundară)								
				35 (-)			6E+4C (-)	60 (-)

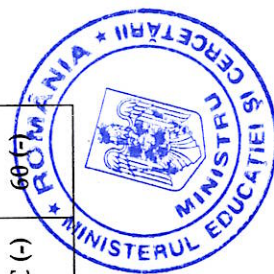
¹⁾ activitățile aplicative pot fi de tipul laborator/seminar, în raport cu specificul domeniului de master

PP- disciplina din profilul psihopedagogic;

DC- disciplină complementară;

SS - disciplină de specialitate (poate fi disciplină de aprofundare/cunoaștere avansată, respectiv de sinteză);

SSP-disciplină de specialitate principală, SSS-disciplină de specialitate secundară

Anexa 1 la metodologie - Plan-cadru de învățământ - MASTER DIDACTIC - semestrul al III-lea

Nr. crt	Denumirea disciplinei	Tipul discipline i	Codul disciplinei	Tipul de activitate didactică			Forma de evaluare	Nr. de credite
				Tipul de activitate didactică				
				C	S	L		
Discipline obligatorii								
1	Evaluarea și testare în educație	PP&DM	ETE	2	2		examen	6
2	Educație incluzivă	PP	EI	1	1		examen	3
3	Comunicare eficientă și managementul emoțiilor	PP	CEME	1	1		colocviu	3
4	Cercetare educațională II (cercetare acțiune)	PP&DM	CE3	1		1	examen	3
5	Practică pedagogică (specialitate)	DM	PPR3			8	colocviu	10
6	Medii virtuale de învățare	PP & DM	TIDE	1		2	examen	5
	Total discipline obligatorii			21			4E+2C	30
Discipline facultative								
(-)	Discipline facultative la latitudinea universității, centrate pe domeniile transversale de competență (peste cele 30 credite obligatorii)	SS	DF_DDT...	-		-	colocviu	-
	Total discipline facultative			(-)			(-)	-
	Total general 1			21 (-)			4E+2C (-)	30 (-)

Discipline facultative (Modul specializare secundară)									
1	Didactica de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	DM	DSS1	2	2			examen	8
2	Practică pedagogică (specializare secundară)	DM	PPS 2			4		colocviu	8
3	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS 7	2		1		examen	.....
4	Disciplină de specialitate (specializare secundară) ¹⁾	SS	DSS 8	2		1		examen	.....
	Total discipline facultative (Modul specializare secundară)				14			3E+1C	30
TOTAL MASTER DIDACTIC (specializare principală și secundară)									
					35 (-)			7E+3C (-)	60 (-)

¹⁾ activitățile aplicative pot fi de tipul laborator/seminar, în raport cu specificul domeniului de master

PP - disciplina din profilul psihopedagogic;

DM - disciplină de profil didactic și metodică;

SS - disciplină de specialitate (poate fi disciplină de aprofundare/cunoaștere avansată, respectivo de sinteză);

SSP - disciplină de specialitate principală; SSS - disciplină de specialitate secundară

Anexa 1 la metodologie - Plan-cadru de învățământ - MASTER DIDACTIC - semestrul al IV-lea

Nr. crt.	Denumirea disciplinei	Tipul disciplinei	Codul disciplinei	Tipul de activitate didactică			Forma de evaluare	Nr. de credite
				C	S	L		
Discipline obligatorii								
1	Didactica domeniului (abordare integrată a curriculumului școlar)	DM	DD	2	2		examen	7
2	Practică pedagogică (specialitate)	DM	PPR4			8	colocviu	10
3	Cercetare educațională pentru elaborarea lucrării de disertație (co-tutelă)	PP&DM	CE4			5	colocviu	8
	Total discipline obligatorii				17		1E+2C	25
Discipline opționale								
4	Disciplină opțională de specialitate la latitudinea universității (cu centrare pe domeniile transversale de competență).	SS	DDT...		2		colocviu	5
	Total discipline opționale				2		1C	5
	Total general 1				19		1E+3C	30
Discipline facultative								
(-)	Discipline facultative la latitudinea universității, centrate pe domeniile transversale de competență (peste cele 30 credite obligatorii)	SS	DF_DDT...		-		colocviu	-
	Total facultative				(-)		(-)	(-)
	Total general 2				19 (-)		1E+3C (-)	30(-)
Discipline facultative (Modul specializare secundară)								
1	Practică pedagogică (specializare secundară)	DM	PPS3			4	colocviu	8
2	Cercetare educațională pentru elaborarea lucrării de disertație (co-tutelă)	PP&DM	CE4			2	colocviu	2
	Total discipline facultative (Modul specializare secundară)				6		2C	10
TOTAL MASTER DIDACTIC (specializare principală și secundară)								
					25 (-)		1E+5C (-)	40(-)

PP- disciplina din profilul psihopedagogie;

SS - disciplină de specialitate (poate fi disciplină de aprofundare/cunoaștere avansată, respectiv de sinteză);

SSP-disciplină de specialitate principală; SSS-disciplină de specialitate secundară;

DM - disciplină de profil didactică și metodică

Anexa 2 – la metodologie -

Tematică recomandată pentru disciplinele din aria psihopedagogică de competență

Disciplina obligatorie	Temele
Pedagogie: teorii și practici (semestrul 1)	<ul style="list-style-type: none"> • Fundamente și determinări ale educației; • Curente / paradigme educaționale (perspectivă istorică și pedagogii alternative); • Complementaritatea formelor educației; • Componentele/domeniile educației – abordări specifice și integrative; • Practici educaționale contemporane – abordări comparative; • Sistemul de învățământ și legislația educațională din România.
Psihologia educației (semestrul 1)	<p>Psihologie: procese cognitive și dezvoltarea umană</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procese cognitive fundamentale (percepție, atenție, reprezentare, memorie, categorizare): modele descriptiv-explicative și modalități de optimizare; • Dezvoltarea în copilăria de mijloc: caracteristici fizice/motorii, cognitive și socio-emoționale; • Dezvoltarea în adolescență: caracteristici fizice/motorii, cognitive și socio-emoționale; • Dezvoltarea funcțiilor executive și performanța școlară (academică); • Determinanți genetici și educaționali în dezvoltarea personalității elevului; • Particularități ale personalității copilului și adolescentului. <p>Psihologia educației</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul mecanismelor cognitive și comportamentale ale învățării; • Învățarea autoreglată: modele și intervenții educaționale; • Motivația autonomă și controlată; • Diversitatea în populația școlară: inteligența, creativitatea, stilurile cognitive etc. • Dezvoltare personală: <ul style="list-style-type: none"> a. autoreglare, autoeficacitate și autonomie; b. managementul resurselor personale (cognitive, emoționale etc.) și de timp.
Curriculum școlar și dezvoltare curriculară (semestrul 1)	<ul style="list-style-type: none"> • Elemente structurale ale curriculumului; • Proiectarea curriculară – etape, strategii; • Dezvoltare curriculară: modele de dezvoltare curriculară, curriculum nucleu și curriculum la decizia școlii; • Implementarea curriculum-ului: curriculum oficial, curriculum realizat, curriculum ascuns; • Evaluarea și inovarea curriculară; • Produsele și documentele curriculare: plan de învățământ, programe școlare, manuale și resurse auxiliare pentru predare și învățare.
Designul instruirii și teoriile învățării (semestrul 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Normativitatea pedagogică; • Procesul de predare-învățare-evaluare; • Modele de design la instruire / Modele de instruire; • Finalități macro- și micro-structurale; • Metode de instruire – clasificare și aplicații; • Teorii ale învățării – aplicații ale neuroștiințelor cognitive în învățare; • Micro-proiectarea activităților didactice.

Managementul clasei (semestrul 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Modele ale managementului clasei de elevi; • Managementul comportamentului și al comunicării în context educațional (reguli, rutine, interacțiuni); • Mediul educațional și climatul clasei: dezvoltare emoțională și well-being; • Managementul sarcinilor și al resurselor educaționale; • Influențe ale ergonomiei școlare (culoare, sunet, dispunere); • Managementul grupurilor educaționale și al conflictelor din clasă (strategii de negociere și mediere școlară); • Determinanți ai managementului clasei: atenție, motivație, coping, reziliență, așteptări și feedback; • Cooperare și competiție; autonomie și responsabilitate.
Evaluarea și testare în educație^{*)} (semestrul 3) ^{*)} Necesită adaptarea pe specialitate	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea școlară – statut și funcționalitate; • Modele și forme ale evaluării; • Strategii, metode și instrumente de evaluare și notare; • Testarea educațională / testul de evaluare – proiectare, elaborare, aplicare / cuantificare; • Evaluarea progresului și a randamentului școlar; • Evaluarea programelor educaționale.
Educație incluzivă ^{*)} (semestrul 3) ^{*)} se va corela cu necesitatea de lărgire a spectrului categoriilor CES + minorități etnice, status socio-economic, refugiați etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Școala incluzivă și incluziunea școlară a copiilor cu dizabilități și/sau CES: practici, modele și forme de realizare a educației incluzive; • Particularități ale proceselor psihice și educaționale la copiii cu dizabilități și/sau CES; • Evaluarea psihopedagogică și educațională a copiilor cu dizabilități și/sau CES; • Sisteme de suport și intervenție în contextul CES; • Intervenții pentru asistarea dificultăților de învățare. Pedagogia remedială; • Supradotare și talent.
Comunicare eficientă și managementul emoțiilor (semestrul 3)	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicare educațională - elemente componente, forme, blocaje; • Dimensiuni ale comunicării nonverbale în relație cu cea verbală; • Tehnici de optimizare a comunicării în context educațional; • Metode și instrumente de identificare a problemelor/provocărilor psiho-afective din mediul educațional; • Eficientizarea strategiilor de relaționare: cadru didactic- elev – părinte; • Strategii de intervenție primară (preventiv-corectivă) în managementul emoțiilor și comportamentelor din mediul educațional.
Medii virtuale de învățare (semestrul 3)	<ul style="list-style-type: none"> • Particularități, principii și condiții minime în utilizarea educațională a noilor tehnologii; • Fundamente psiho-pedagogice în implementarea TIC la clasă; • Competențele digitale ale cadrelor didactice; • Designul instrucțional și învățarea cu ajutorul calculatorului; • E-Learning, Web-based learning și Blended learning; • Utilizarea platformelor online în învățare. Clase virtuale. Resurse educaționale deschise; • Proiectarea și generarea conținuturilor/suporturilor digitale; • „Gamificare”, realitate virtuală, laboratoare virtuale; • Securitatea în spațiul virtual (antivirus, identități false, cyber-bullying)

<p>Cercetare educațională</p> <p>(semestrele 2, 3 și 4)</p>	<p>Semestrul II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodologia cercetării în științele educației (sociale): metode, tehnici, designul cercetării; • Colectarea, analiza și interpretarea datelor în contextul cercetărilor cantitative și calitative; • Cercetare observațională de teren; • Studiile de caz. • Procesarea datelor; utilizarea evidențelor pentru îmbunătățirea proceselor / practicilor educaționale; • Cercetare observațională de teren; • Studiile de caz. <p>Semestrul III</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cercetarea-acțiune în context educațional; • Evaluarea / verificarea științifică a eficienței practicilor de predare identificate în cadrul practicii reflectivă; • Cercetare de teren. <p>Semestrul IV - pentru elaborarea lucrării de disertație (co-tutela)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceperea și scrierea unei lucrări științifice; • Cercetare de teren; • Proiect de cercetare aplicată; • Pregătirea lucrării de disertație (obligatoriu în cotutelă, coordonator din domeniul psihopedagogie și coordonator din domeniul de specialitate); • Evaluarea va consta în pre-susținerea lucrării de disertației; • Lucrarea de disertație este una tip didactic – metodic, bazată pe o cercetare acțiune, care presupune, în mod obligatoriu, testarea eficienței unei/unor practici didactice propuse de către studentul masterand.
<p>Practică pedagogică^{*)}</p> <p>(semestrele 1, 2, 3 și 4)</p> <p>^{*) orientarea reflectivă va reieși din descrierea disciplinei}</p>	<p>Se recomandă dubla coordonare a practicii, psihopedagogică și de specialitate.</p> <p>Semestrul I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observare directă a mediului școlar și al clasei de elevi; • Observare indirectă, în laboratorul de didactică, prin vizionarea de filme sau exemple de bună-practică; • Observarea trebuie să cuprindă situații educaționale diverse (obiecte de studiu diverse din aria de competență, clase diferite, nivele diferite); • Îndeplinirea (monitorizată) a unor roluri în școală (altele decât asociate activităților de predare propriu-zise), de exemplu profesor de servicii pe școală etc.; • Practica reflectivă se finalizează cu un portofoliu de lucrări ale studentului realizate în acest semestru. <p>Semestrul II ^{*)}</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îndeplinirea (monitorizată) a unor roluri în școală (altele decât asociate activităților de predare propriu-zise), de exemplu profesor de servicii pe școală etc.; • Observare directă a mediului școlar și al clasei de elevi; • Observare de lecții și susținerea de secvențe de lecții sub monitorizare; • Analiza critică și propunerea de alternative sau scenarii concurente la situațiile educaționale observate; • Practica reflectivă se finalizează cu un portofoliu de lucrări ale studentului

realizate în acest semestru prezentat în cadrul unui colocvii.

Semestrul III *)

- Predarea de secvențe de lecții, apoi de lecții întregi sub supervizarea mentorului și a profesorului de didactică sau din domeniul psihopedagogic;
- Lecțiile se vor desfășura obligatoriu la mai multe discipline din aria de competență (unde este cazul), la mai multe clase din gimnaziu și liceu;
- Nota va reprezenta media dintre nota acordată de mentor și cea acordată de profesorul de didactică.

Semestrul IV *)

- Predarea de secvențe de lecții, apoi de lecții întregi sub supervizarea mentorului și a profesorului de didactică sau din domeniul psihopedagogic;
- Lecțiile se vor desfășura obligatoriu la mai multe discipline din aria de competență (unde este cazul), la mai multe clase din gimnaziu și liceu;
- Nota va reprezenta media dintre nota acordată de mentor și cea acordată de profesorul de didactică.

*) tematica prevăzută pentru semestrele II, III și IV se va utiliza și în organizarea practicii pedagogice pentru specializarea secundară

Exemple de discipline opționale (semestrul 2,4)

Politici educaționale și management strategic: sistemul educațional și organizația școlară
Educație și comunitate / Educație non-formală / Proiectarea activităților educaționale extrașcolare
Educație interculturală / Educație pentru diversitate
Sociologia educației
Pedagogii alternative
Științe cognitive: aplicații în predare și învățare
Pedagogie remedială
Medii virtuale de învățare și RED (resurse educaționale deschise)
Abilități de formare, coaching și mentorat
Profesia didactică: formare și dezvoltare în carieră
Educație și stare de bine
Consiliere și orientare școlară
Gândirea critică pentru științele educației
Alte discipline psihopedagogice
Discipline opționale de specialitate care evidențiază caracterul aplicativ al științelor

Exemple de discipline facultative (semestrul 1,2,3 și 4)

Pedagogie socială
Învățare prin cooperare
Educația adulților
Alte discipline psihopedagogice
Discipline facultative de specialitate care evidențiază caracterul aplicativ al științelor

